

Alemdar hâdisesi

Yazan: *SALÂHADDİN GÜNGÖR*

«Yangın var!» tertibi boşa çıkınca...

Elli bin asi Babıaliyi sardılar ve büyük kapıyı ateşe verdiler

— 14 —

O gece halkta galeyana sitidad fazla idi. Küçük bir kıvılcım, ateşin birkaç saat zarfında bütün şehri sarmasına kâfi geldi.

Alemdar, Şeyhülislâm konağındaki iftardan döndükten biraz sonra, bekçiler mahalle aralarına dağılarak, bed sesleri acı acı:

— Yangın var! diye haykırışmağa başladılar.

Hakikatte ise yangın filân yoktu. Bu iş ocaklûnun yeni bir tertibi idi. Sadrıazamın yangına gitmesi ötedenberi âdet olduğundan Alemdar yangın haberini alınca, «Bâbı Asafî» den çıkacak ve yolda kim vurduya getirilerek öldürülecekti. Şehirde bulunan Rumeli askeri, sokaklardaki başıbozuk kalabalığının yangına gittiğini sanacakları için şüphe etmek akıllarına gelmiyecekti. Bir yandan bekçiler, «Yangın var!» feryadile ortalığı velveleye verirken, öteyandan da Babıâliye üstüste yangın habercileri gönderiliyordu.

Fakat Alemdar, bu defa aldanmadı ve ne olur, ne olmaz düşüncesile konağından dışarı çıkmadı.

Ne yazık ki Alemdar bu ihtiyatkârlığı göstermekte geç kalmıştı.

Sadrıâzamlar, o tarihte Babıâlinin bir kısmında maaaile ikamet ederlerdi. «Sarayı Asafî» diye anılan bu cesim konak, bir aralık Polis müdiriyetinin işgal ettiği ve şimdi de halen bazı mahkemelerin bulunduğu eski Şurayı Devlet dairesinin yerinde idi. Alt katı kârgir olmak üzere, harem ve selâmlık kısımlarını, ahır, ambar, silâhhane, cebehaneyi ve daha birçok daireleri ihtiva eden bu muazzam binanın müştemilâtında Sadrıâzamın sekbanları, tabılbazları, arabacıları, seyisleri ve hizmetçileri otururlardı.

Sekbanların çoğu, o gece «Kadir» alayı vesilesile, vükelâ konaklarına dağılmış, kimi de hemşerilerinin yanına gitmiş olduklarından Babıâlide iç ağaları, birkaç nöbetçi kavas, ve üç beş hademeden başka kimse kalmamıştı.

Mevsim itibarile geceler uzun olduğundan asiler harekete geçmek için acele etmeğe lüzum görmüyorlardı. Yangın ilânından bir netice çıkmaması üzerine, plân değiştirildi. Doğruca Babıâliye hücum edilecekti.

Tertibat sür'atle ikmal edildi. Asiler; aralarında şu parolayı kullanıyorlardı: «Sabahtır!..»

Bu söz, şimdi ağızdan ağza dolaşıyordu. Bölüklerin önünde esrarlı kaynaşmalar başlamıştı. İlk olarak dokuzuncu bölükten elli kişi, yeni odalardan hareket ederek, Şehzadebaşındaki acemi oğlanlar kışlasının önünde toplandılar. Bir yandan da yeniçeri bekârhanelerine ulaklar gönderilerek hemen yola çıkmaları bildirildi.

Artık bütün hazırlıklar tamamdı. Aradan henüz bir saat geçmeden, «azim bir cemiyet» hasıl oldu. Asi güruhundan bir kısmı, ellerinde meş'alelerle arka sokaklardan grup grup Bozdoğan kemeri yolile Ağakapısına (şimdi bir kısmında Müftilik dairesinin bulunduğu eski Şeyhülislâmlık binası) yollandılar. Çok geçmeden Süleymaniye camiinin önü, bir sürü haşeratla doldu. Yeniçeri ağası Mustafa Ağa, evvelce otuz birinci bölük odabaşılığından bu makama getirilmiş bir «zevalsız» adamdı. Alemdara bağlılığile tanınmıştı. Mustafa Ağa, geceyarısı gürültüyü işiterek tatlı uykusundan uyandı. Nihayet korktuğu başına gelmişti. Fakat metanetini bozmadı. Hemen silâhlanıp pusatlanarak asilerin karşısına dikildi:

— Bire ne istersiz?..

Asilerin elebaşıları, ağayı tatlılıkla yola getirebileceklerini umuyorlardı:

— Hadi önümüze düş... Bu ocağın başı sen değil misin?

Fakat Mustafa Ağa, gördüğü iyiliğe karşı nankörlük edecek tıynette yaratılmamıştı. İhtilâlcilere uyacak yerde onlara nasihat vermeğe kalkıştı. O zaman, kalabalık arasından korkunc bir ses yükseldi:

— Bire söyletmen!..

Yatağanların havada seri kavisler çizdikleri ancak görülebildi Mustafa Ağanın cesedi, şimdi, kendi kanından hasıl olmuş kızıl bir gölün ortasında, debeleniyordu.

Asiler hemen Ağakapısına hücum ettiler. En mühim iş bu suretle tamamlanmış oluyordu. Biraz sonra da sapa yollardan Babıâliye doğru akın başladı.

Vakit epeye ilerlemiş olmakla beraber, sahur davulcuları henüz sokaklara dağılmamışlardı. Derin bir sessizliğe gömülen iç mahallelerde çıt yoktu. Asiler, gürültü etmemeğe çalışarak, ilerleyorlardı.

Babıâliye Soğukçeşme tarafında Babıkebir diye anılan büyük bir kapıdan girilirdi. Asiler üçer beşer gelerek, her tarafı tarassud altına aldıktan sonra, takım takım Babıkebire yanaştılar.

Asilerden biri, vakit geçirmeden, Kethüda odası cumbasının altındaki direklerin arasını yanında getirdiği kuru otla doldurup ateşledi. İlkin koyu bir duman... Sonra parlak bir ateş... Ahşab kaplamalardan fışkıran kızıl alevler bir anda çatıyı sarmıştı. Bu sırada tüfek sesleri de gelmeğe başladı. Bu, isyanın açığa vurulduğuna işaretti.

Babıâlinin her tarafı sarılmıştı. Kimsenin içeriden dışarıya çıkmasına imkân yoktu. Alemdar dairesinin sekbanları, silâh seslerile, yataklarından fırlamışlardı. Pencereden başlarını uzatıp da her tarafı alevler içinde görünce evvelâ bunu kazaen çıkmış bir yangın sandılar. Fakat, bu gürültü neydi? O sırada Alemdar da uyanmıştı. Sekbanlardan dışarı seğirtmek isteyenleri asiler, birer birer tutup hançerleyorlardı.

Yangın sür'atle genişlemekte idi. Alemdarın «harem takımı», «câmehâblarından» gecelik gömleklerile dışarı fırlamışlardı. Sofalarda titreşerek yangını birbirlerine gösteriyorlardı. Alemdar, çarçabuk giyinerek selâmlığa seğirtti. Fakat her taraf duman içinde idi. Göz gözü görmüyordu.

Alemdar, merdivenleri sür'atle inerek Tomruk meydanında, ne yapacaklarını şaşırarak, elleri böğürlerinde kalan tabılbazlara emir verdi:

— Bire, tez, «tabıl» ların başına koşun!..

Yangın, artık her tarafı sarmış bulunduğu bir sırada tabılbazlar, davullarının tokmaklarına sarıldılar. Fakat başka zamanlar, ortalığı gümbür gümbür ayağa kaldıran bu gürültü, Babıâliyi saran elli bin eşkiyanın kopardığı velvele arasında kaybolup gidiyordu.

Fakat Alemdar, meyus olmadı. Askerlerinin mutlaka imdadına geleceklerini umuyor, onlar yetişinceye kadar, alınacak müdafaa tedbirlerini kafasında tasarlayordu. Halbuki en büyük gafleti de işte burada idi.

Asi yeniçeriler, Sadrıazam taraftarı Rumeli askerlerinin, rastladıkları yerde önünü kesip, endişelerini izale edecek sözler söylüyorlardı:

— Bizim işimiz ocak düşmanı Vezir iledir! Anın işi tamam oldu. Siz, Bektaş tarikinda hempa ve yoldaşlarımızsız. Varın, kışlalarımıza buyurup rahat olun!

(Arkası var)

Deniz klübünde

Zeki Rızanın kulübden çıkarılması kararı geri alındı

Moda Deniz kulübü umumî heyeti, dün öğleden sonra toplanarak, ruznamesindeki muhtelif işleri konuşmuştur. Bu arada, kulübün müessislerinden olan futbolcu Zeki Rızanın, yaptığı bazı tenkidlerden müteessiren, kulübden çıkarılması meselesi vardı. Hararetli müzakerelerden sonra, umumî heyet, prensip itibarile idare heyetinin azadan her hangi birini kulübden çıkarmak hakkını haiz olmadığı neticesine varmış ve idare heyetinin verdiği çıkarma kararının ortadan kaldırılmasını, 97 reyle karar altına almıştır.

Bundan sonra seçim yapılmış, Necmeddin Sadak reisliğe, Celâl Sofu, Hidayet Fuad, Nurullah Diraz, H. Vitol, V. Narsid, Maşuk Kalkan, Tevfik Taylan, Kâmil Kaptan idare heyeti aslî azalıklarına, Vedad Ardahan, Said Ömer, Fuad Birol da ihtiyat azalıklara seçilmişlerdir.

Doğru değil mi?

Şekerden mamul maddelerin fiatlarına zam

Gazetelerde şöyle bir haber var: «Şeker fiatlarına yapılan 10 kuruş zam üzerine şehrimizdeki şekerciler ve şekerli madde satanlar cemiyetine, azalar tarafından akide şekeri, fondan, lokum ve tatlı fiatlarile reçel, helva ve saire gibi diğer şekerden mamul maddeler fiatlarına da zam icrasına müsaade alınmak hususunda teşebbüsat icrası için müracaat vuku bulmuştur. Cemiyet idare heyeti talebi tetkik edip Mıntaka Ticaret müdiriyetine ve Belediyeye arzederiz.»

Bu satırları sonsuz bir hayret içinde okuduk. Çünkü sırf bir formaliteden ibaret olduğu şüphesiz bulunan bu teşebbüs bir yandan yapıladursun, şekerciler ve şekerden mamul maddeler satanlardan son hafta zarfında alışveriş eden herkes biliyor ki, onların ekserisi şekere on kuruş zam yapıldığı ilân edildiği gündenberi sattıkları şeylerin hepsinin fiatını kilo başına on kuruş daha arttırmışlardır.

Eğer nizam, kanun ve teamül müsaade alınmadan zam yapmaya mâni idiyse, şekerciler ve şekerli maddeler satanlar halkın kesesinden kilo başına bu on kuruş fazlayı ne cür'et ve cesaretle almışlardır? Yok, eğer buna müsaade vardıysa, arkasından böyle bir formalitenin yapılmasına ne lüzum vardı? Alâkadar makamlar, o esnafı sorguya çekip bu suali sormalı ve derhal haklarında icab eden kanuni muameleye tevessül etmelidirler, diyoruz.

Doğru değil mi?

Nüfus tezkerelerinde yapılan tahrifat

Bar artisti olmak istiyen küçük kızların yaşları büyütülüyormuş

İstanbul Nüfus ve Emniyet müdürlüklerinin müştereken mühim bir sahtekârlık tahkikatile meşgul oldukları haber alınmıştır. Bu sahtekârlık, yaşları kanunun tayin ettiğinden daha küçük oldukları için bar veya tiyatro artistliği yapamıyan genc kızların nüfus tezkerelerindeki tevellüd tarihlerini değiştirmek suretile bunların çalışabilmelerini temin şeklinde yapılmıştır.

Kezalik çok küçük olan bazı kızların da bu suretle umumhanelerde çalışabilmelerine imkân verilmiş olmaktadır.

Bu işleri yapmak suçile artist idarehanesi namile bir müessesenin başında bulunan Şemseddin isminde bir şahıs sorguya çekilmiştir. Bu suretle yaşları büyültülenlerin sayısı polisin tespit ettiği miktara göre yirmidir. Bu müessese vasıtasile taşraya gönderilen bir çok artistlerin nüfus tezkere veya hüviyet cüzdanları üzerinde geniş miktarda tetkikat icra edilmektedir. İzmir, Adana, Samsun ve saire gibi vilâyetlere de müracaat edilerek bu kabil kimselerin hüviyet cüzdanlarının tetkiki istenilmiştir.

İşin en mühim ciheti nüfus tarihlerinin tahrifi için kullanılan kimyevî maddenin mükemmeliyetidir. Çok derin tetkikat icra edilmedikçe bu tahrifatı görmek kabil olamamaktadır. Bu itibarla mezkûr maddenin esasının nelerden terekküb ettiği kimyahaneden sorulmuş ve tahlil edilmiştir. Bu tahrif işinin yalnız yukarıda zikrettiğimiz hususlara münhasır kalıp kalmadığı ve başka işlerde de kullanılıp kullanılmadığı malûm değildir.

Balık avlarken...

Kazlıçeşme kıyılarında sandal içerisinde balık avlamakla uğraşan Mehmed ve Cemal adlı iki kişi arasında kavga çıkmış, Cemal, küreği Mehmedin başına indirmiştir. Mehmed yaralanmış, Cemal yakalanmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Tehlike karşısında Türkiyenin vaziyeti

Parti Reisinin dünkü konferansı

«Balkanlar hiç de kolay yol vermiyen çok yıkan, çok deviren ve nihayet pek çok kuvvetler helâk eden bir sahadır»

İstanbul Parti Reisi Reşad Mimaroğlu, Sarıyer Halkevinde nutkunu veriyor

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul idare heyeti reisi Reşad Mimaroğlu, dün öğleden sonra Sarıyer Halkevinde, «dünya ahvali karşısında Türkiyenin vaziyeti» mevzulu bir konferans vermiştir. Konferans salonu civar köylerden gelen halkın da iştirakile vaktinden evvel hıncahınç dolmuştu. Halk Partisi erkânı, Sarıyer kaymakamı ve Boğaziçi halkından bir çok zevat konferansı takib etmekte idiler.

Reşad Mimaroğlu, harbin Balkan hudularındaki inkişaflarından bahsederek söze başlamış, Türkiyenin, yaklaşan tehlike karşısındaki azimkâr ve hazırlıklı durumunu izah etmiş ve Millî Şefin etrafında müttehid bir kütle teşkil eden milletimizin gösterdiği vakarlı soğukkanlılığını tebarüz ettirdikten sonra demiştir ki:

«— Balkanlar, hiç de kolay yol vermiyen, çok yıkan, çok deviren ve nihayet pek çok kuvvetler helâk eden bir sahadır. Bize gelince, biz Türkler, istiklâl kurtarmanın tecrübesini görmüş ve onu başarmış insanlarız. Müstevlinin fikrinde ve emelinde Makedonya ve Boğazlara inmek de mevcudsa, bu, kendisi için çok tehlikeli de olabilir.»

Hatib, müteakiben Türkiyenin sulhun muhafazası için sarfettiği gayretlere işaret ve bu yolda alınan tedbirleri izah ederek, İtalyanın haris emelleri karşısında, hükûmetimize düşen vazifeleri hatırlatmış, İngiltere ile ittifakın isabetine temas etmiş ve hâlâ en mukaddes emelimizin sulhun muhafazasından başka bir şey olmadığını tebarüz ettirdikten sonra, demiştir ki:

«— Bununla beraber, her şeyden daha fazla istiklâlimizi severiz. Bir tecavüz karşısında kalırsak, harb bizim için artık mukaddes bir vazifedir. Sınırlarının hiç kimse tarafından aşılmasına müsaade etmiyecek olan Türk, icab ederse, bu uğurda seve seve dövüşecektir. Hakkının mukaddesliği şerefine galebe ve zafer ona mev'uddur.»

Reşad Mimaroğlu bundan sonra, Partimizin programından bahsetmiş, ve bu programda zikredilen «yurdda sulh, cihanda sulh» düsturuna temas eylemiş ve bu böyle iken cihanda sulh olmamışsa bizim ne kabahatimiz var! Bize tecavüz edildiği takdirde biz o sulhu, harble temin etmenin de yolunu biliriz» demiştir.

Hatib, yeni nizam politikacılarının iddialarını ileri sürerken şunları söylemiştir:

«— Mevhum yeni nizam vaidlerile uyuşturucu ve mahiyeti meçhul sulh fikri, sulh karikatürü, bizden uzak olsun!»

Reşad Mimaroğlu, meşru haklarımızı müdfaa için şu esaslara dayandığımızı söylemiştir:

1 — Vatan ve istiklâl müdafaasında bir karış toprağımızdan vazgeçmiyeceğiz.

2 — Türk milleti, Millî Şefinin etrafında, her zamandan ziyade imanlı ve her zamandan ziyade kuvvetlidir.

3 — Kahraman Türk ordusu, millî hâkimiyetimizin en büyük koruyucusudur.

Müteakiben hatib, teslim olmak fikrinin hiç bir Türkün aklından geçemiyeceğini teyid ederek şu sözlerle konferansını bitirmiştir:

— Teslim olan milletler, dalâlette kalanlardır. Müstevliden mürüvvet bekliyen bir takım biçarelerdir. Bize dokunacak olanlar, bizden korksunlar.»

Reşad Mimaroğlunun konferansı, zaman zaman sürekli surette alkışlanmıştır.

Eyüb Halkevinde

Eyüb Halkevinde de dün Meliha Avni tarafından bir konferans verilmiştir.

Muallim Ahmed Halid tarafından da Kartal Halkevinde konferans verilmiştir. Hatibler, bugünkü dünya vaziyeti karşısında memleketimizin durumunu anlatmışlardır.

Bir haftalık ihracat

Son bir hafta zarfında İstanbuldan yapılan ihracatın yekûnu 3,500,000 lirayı bulmuştur. Bu kıymet, ihracat mevsimlerinde şehrimizden yapılması mutad olan normal ihracat kıymetinin fevkindedir.

Evvelki gün şehrimizden 350 bin liralık ihracat yapılmıştır. Bunun 200 bin liralık kadar bir miktarını Almanyaya yapılan tütün ihracatı tutmaktadır. Bundan başka Yunanistana balık, Amerikaya av derisi ve Fransaya fındık gönderilmiştir.

Bir bakkal mahkûm oldu

Sultanahmedde Akbıyıkta bakkal Ahmedin, beyaz peyniri kilosunu 55 kuruştan satması lâzım gelirken, Osman isminde bir müşterisine 60 kuruştan sattığı ihbar olunarak, zabıt tutulmuş ve derhal dava açılmıştır. Meşhud suç nöbetçisi İstanbul birinci asliye ceza mahkemesi, dün bakkalın 25 lira para cezası ödemesine ve dükkânının 7 gün müddetle seddine karar vermiştir.

Matbuat teknisyenlerinin kongresi

Matbuat teknisyenlerinin dünkü kongresinde bulunanlar

Matbuat Teknisyenleri Birliğinin senelik kongresi, dün öğleden sonra Eminönü Halkevinde yapılmıştır. Senelik rapor okunmuş, hararetli bazı münakaşalar olmuş ve idare heyeti ibra edilerek, yeni idare heyeti intihabı işine geçilmiştir. Neticede, Etem Onan, Şeref Hivel, Ali Geralı, H. Cemal, Sabri Şenkartal, Şerif Çabukel, Bedri Ataman, Talât Delidağ, Şükrü Berkmen, Hakkı Hünerliel, Hamdi Gözgür, Münir Dizer, A. Mehmed, Halid Kılıçeri, Hayri Şahin, Feyzi Güneşkuter kazanmışlardır. Bunlar, cumartesi günü birlik merkezinde aralarından reis, kasadar, umumi kâtib seçeceklerdir.

Küçük hikâye

«Saadet» pansiyonu

Geçen yaz bir cumartesi günü akşamı sevgili dostum Hayri Tahir matbaaya geldi:

— Bu akşam, dedi, seni Suadiyeye götüreceğim. Pazarı, pazartesiyi de geçirir, öğle yemeğinden sonra aheste beste İstanbula inersin!.

Böyle cazib bir davete «evet» dememenin imkânı var mıydı? Çabucak işimi bitirdim. Tramvay, vapur, taksi arkadaşımın köşkünün önüne dayandık. Kapıdan içeriye girerken baktım. Yan taraftaki demir parmaklığa beyaz üstüne siyah, boyası henüz yeni kurumuş şık bir levha asılı:

«Saadet» pansiyonu
Nefis yemekler. Ucuz fiat

Sual sormama, yüzüne hayretle bakmama vakit bırakmadan dostum:

— Hayret ettin değil mi? dedi, pansiyonculuk etmeğe kalkışmama.. Her halde bu işi kazanc ve kâr için yapmak istediğim zannına kapılma... Çünkü Allah bereket versin geçinecek kadar beş on param olduğunu biliyorsun... Fakat hele kışın burada tek başıma, yalnızlıktan, kimsesizlikten patlıyorum. Bu güzel havalarda bir kaç münasib müşteri peydahlarsam kar, yağmur zamanlarında da kimsesiz kalmam...

— Hayriciğim, o kadar tanıdığın, ahpabın var... Bunlar sana kâfi gelmiyor mu?

— Kâfi gelmiyor Nuri... Çünkü senelerdenberi devam eden aşinalık yüzünden artık hepsinin ıllığını cıllığını biliyorum. Yeni şahsiyetlerin hiç zevkini tanımadığım sohpetlerile kendimi eğlendirmek istiyorum. Levhayı bu sabah astım. Sana gelmek için Kadıköyüne indiğim zaman da maliye şubesine beyanname verdim. Eh... Bu akşam olmazsa yarın muhakkak bir kaç müşteri gelir!.

Arkadaşımın kapıldığı hevesi pek çocukça bulmakla beraber sesimi çıkarmadım. Bana gösterdiği odaya yerleştim. Kıravatımı, yakamı, ceketimi bir kenara attım. Asfalta nazır birinci kattaki taraçaya Hayri ile karşı karşıya oturup demlenmeğe koyulduk. Saat yedi ile sekiz arası muvakkat bir sevinc buhranı geçirdik. Bize birdenbire heyecan veren kapının önünde torpito biçimi güzel bir sekiz silindirlinin durması oldu. Arkadaşımın emektar uşağı Muhsin hemen merdivenlere koştu. Arabadan gri tayyörlü sarışın bir genc kadın indi. Hayrinin gözlerinde memnuniyet parıltıları yandı. Fakat şık Havva kızı türkçeyi garibleştirmekle beraber tatlılaştıran bir ecnebi şivesile:

— Affedersiniz, bu asfalt nereye kadar devam eder?

Sualini sorunca müthiş bir hayal inkisarıne uğradık. Hayri:

— Daha vakit erken, diyordu, ümidimi kesmiş değilim!

Hakikaten biraz sonra elinde bir küçük çanta, muntazam giyinmiş orta yaşlı bir adam kapıdan içeriye girdi. Muhsin, kendisini karşılamıya seğirtmişti:

— Bir oda istiyorsunuz değil mi efendim?

Diyince yağız, gözlüklü zat ağdalı arabca ahengine boğulmuş bir türkçe ile:

— Evet, diye cevab verdi, odalarınızdan hangisi en güzel ve rahat ise onu isterim...

Hayri ellerini uğuşturarak yanımdan ayrıldı. İlk misafire hizmette kusur edilmemesi için Muhsinin başında bulunmıya gitti. Biraz sonra baktım, bir diğer müşteri merdivenleri çıkıyor. Bu, ötekinden daha genc... Spor giyinmiş... Koridorda Hayri ile pes perdeden görüşmelerine kulak verdim:

— Bendeniz sivil komiser Mücteba...

— Müşerref oldum, emriniz...

— Demin buraya giren zat Mısırlı Prens Harun hazretleridir... Kendilerini belli etmeden gezip tozmaktan pek hoşlanırlar... Ben de hiç haberleri olmadan nereye giderlerse Prens hazretlerini takib ederim. Bir kazaya, bir suikasde uğramasınlar diye... Onun için lûtfen bana da ikamet ettikleri odanın yanında bir yer vermenizi rica ederim...

— Başüstüne..

Hayri, yanımdan ayrıldığından daha neş'eli bir çehre ile dönüp geldi:

— Muhaveremizi işittin değil mi? dedi, ilk müşterimiz bir prens... Ne şeref!. Ne şeref! Her halde yemekte hoşça vakit geçireceğiz... Masamızı onun sofrasının yanına koydururuz... Gelsin sohpet... Gelsin muhabbet!.

Hayri Tahir, Prensin yemeklerinin ihtimamla hazırlanması için ahçıya da uzun uzun talimat verdikten sonra üstümüze başımıza çeki düzen vererek yemek salonuna indik.

Biz 4 numaralı masayı işgal etmiştik. Sivil polis komiseri salonun dib tarafında bir yere oturmuştu. Prens de 3 numaralı masada çok itinalı ve kibarca yemeğini yiyor, hemen hemen etrafına hiç bakınmıyordu.

Arkadaşım görüşmeye bir vesile teşkil etmesi için:

— Efendimiz, dedi, mütevazı pansiyonumuz tabiî sizi lâzımgeldiği derecede ağırlıyamıyor ama, inşallah büyük bir kusurumuz olmadı.

Gözlüklerinin arkasında parlak birer böcek hissini veren gözlerini bizden yana bir iki saniye çeviren asil misafir:

— Estağfurullah, diye cevab verdi, vaziyetten çok memnunum.. Sakin ve gürültüsüz bir yer...

Yemek müddetince teati edilen sözlerin bundan ibaret kalması Hayri Tahiri epeyce üzdü. Çünkü arzu ettiği gibi gülmek, eğlenmek şöyle dursun, etraflıca konuşamamıştı bile. Maamafih nikbin dostum büsbütün ümidini kesmemişti:

— Bugün, dedi, zihnen çok meşgul görünüyor, yarın öbürgün elbet de açılır.

Prensle, sivil komiser yemeklerini bitirir bitirmez odalarına çekildiler, biz de on buçuğa doğru yattık. Uyumadan evvel Hayri Tahirin köşkünü şenlendirmek, gönlünü eğlendirmek için çok iyi bir usul bulduğunu, fakat ilk olarak çok ciddî ve derdli müşterilere çattığını düşündüm.

***

Ertesi sabah uyandığım zaman kahvaltımı getiren Muhsinin yüzü allak bullaktı. Asabiyetten elleri titriyor, dişleri çatırdıyordu. Uyku sersemliğile karışık bir hayret içerisinde:

— Hayrola, dedim, ne var, ne oldu?

İçini çekerek başını salladı. Dudaklarında tezyifkâr bir tebessümle:

— Sorma beyim, diye cevab verdi, sorma... Bizim efendinin acayib fikrinden böyle bir münasebetsizlik çıkacağını ben daha evvelden keşfetmiştim ya, ne ise... Kendilerine prens ve sivil komiser süsünü verenler meğer yaman birer hırsız değil mi imişler... Sabaha karşı el birliği edip yükte hafif pahada ağır ne varsa toplayıp gitmişler... Gümüş takımların, bibloların yerinde yeller esiyor!.

Yorganı fırlatıp yataktan aşağı dar kendimi attım:

— Sahi mi söylüyorsun Muhsin, dedim, peki Bey nerede?.

— Bey karakola gidecek ama, şimdi kapının yanındaki parmaklığın üstüne dün astığı levhayı sökmeğe çalışıyor!..

Nuri Refik

HEM NALINA HEM MIHINA

Zafer yolu Balkanlardan geçmez

Mihver, o meşhur yeni nizamının, bir barış amili değil; bilâkis kanlı bir tecavüz ve harb vasıtası olduğunu, dün sabahtanberi, bir defa daha ispat etmiştir. Bu nizam, Balkanlara girdiği gündenberi Avrupanın bu bölgesinde ne sulh ve sükûn kalmıştır, ne de huzur ve emniyet!

Geçen sonbaharda, Mihver, Balkanları iki ucundan kıskacı içine almağa başladı. Almanya, Macaristandan geçerek Rumanyaya girdi; İtalya Arnavudluktan Yunanistana saldırdı. Bu ilkbaharda ise iki suç ortağı elele vererek Yugoslavya ve Yunanistana hücum ettiler. 1940 mayısında Holanda lâlelerini kan çanağına döndürmekle işe başlayan tecavüz ve istilâ ruhu, 1941 nisanında da, Türk yadigârı Belgrad kalesinin güzel bahçesindeki bahar çiçeklerini kızıla boyamaktadır.

İki kahraman Balkan milletini ezmek isteyenler, geçen sene iki küçük garb devletine karşı saldırmak için kullandıkları bahaneyi aynen tekrar ediyorlar: İngiltere yeni bir cinayet işlemeğe hazırlanmıştı; ona mâni olmak istedik, diyorlar. Bu, İngiltere bir cinayet işlemeğe hazırlanmıştı; fakat daha evvel davranıp o cinayeti biz işledik, yolunda bir itiraf değil midir? Kaldı ki İngilterenin böyle bir cinayet işlemeğe hazırlandığı da yoktu. Çünkü Balkanlara ilkönce gelenler, Mihverciler olmuşlardır. Fakat artık Mihverin bu klişe halini almış resmî bahanelerine ve sebeblerine Alman ve İtalyan milletlerini bile inandırmak kabil değildir.

Almanyanın, İngiltereyi bırakıp Balkanlara saldırması, garbda, Britanya adalarına karşı bir şey yapabilecek vaziyette olmadığına delildir. Almanya, İngiliz milletini yenemiyeceğini anlayarak Balkanlara dönmüştür. Fakat, bu harbde, zafer yolu Balkanlardan geçmez. Yugoslavya ve Yunanistan çetin bir mücadeleden sonra, işgal edilseler dahi, İngiltere, dimdik ayakta kalacak ve Almanya, Büyük Harbde olduğu gibi, boş, hatta zararlı muvafakiyetler kazanmış olacaktır. Rumen petrolları da, Bulgar tarlaları da dahil olmak üzere bütün Balkan memleketleri yanmış, yıkılmış olacak ve Almanya, bu memleketlerden aldıklarını da alamıyarak daha büyük sıkıntılara katlanacaktır. Büyük Harbde de öyle olmamış mıydı?

Almanyanın Balkanlara yayılması ve Boğazlar mıntakasına sokulması, Sovyetler Birliğinin endişelerini artırmaktadır. Bu devletin artık bir Alman zaferini istemesine ve onun tahakkukuna yardım etmesine imkân kalmamıştır. Moskova, yavaş yavaş, geriye doğru kaymakta ve Almanyadan uzaklaşmaktadır. Bunun en büyük delili, Alman orduları Yugoslavya ve Yunan hududlarını geçerken, Sovyetlerin Yugoslavya ile bir dostluk ve ademi tecavüz paktı imzalamış olmasıdır.

Nazi Almanyası için harb, yapışkan bir toprak olmuştur; kurtulmak için sarfettiği gayretler, büsbütün batmaktan başka netice vermiyecektir. Almanya, Balkanlarda yeni bir cephe açmakla, İngiliz siyasetinin ve sevkulceyşinin oyununa tâbi olmuştur. Balkanlarda Yunanistan ve Yugoslavya karşısında ölen her Alman askeri, düşen her Alman tayyaresi, atılan her Alman mermisi, harbin kat'î neticesinin alınacağı Britanya adaları cephesinin zararınadır. Geçen ilkbaharda, Danimarka, Norveç, Holanda, Belçika ve Fransayı işgal ederek İngilterenin burnunun dibine sokulan fakat muzaffer olamıyan Almanya, şimdi İngiliz adalarından çok uzak olan Balkanlara gelmekle büyük bir sevkulceyş hatası işlemiştir; İngiltereye, daha iyi hazırlanmak için vakit kazanmak imkânını vermiştir. Harbi kazanmak için nihayet Britanya adalarına dönmek mecburiyetinde bulunan Almanya, oraya döndüğü gün, iş işten geçmiş olduğunu görecektir.

Merdivenden yuvarlandı

Galatada Mumhane caddesinde 10 numaralı evde oturan Hayriye Güler, evinin merdiveninden inerken ayağı kaymış, tekerlene tekerlene aşağı yuvarlanmıştır. Muhtelif yerlerinden yaralanmış, Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılmıştır.

Millî Piyango

Millî Piyangonun beşinci tertib üçüncü çekilişi bugün saat 17 de Ankarada Sergievinde yapılacaktır.

Bu çekilişte 64,828 numaraya 749,520 liralık ikramiye tevzi olunacaktır.

8 tane 20,000 liralık büyük ikramiye vardır. 842 numaraya da 34,520 liralık teselli mükâfatı verilecektir. Kazanan numaraları Ankara radyosu 22,30 da ajans haberlerini müteakıb neşredecektir.

Millî Piyango idaresi 23 nisan çocuk bayramı münasebetile zengin ve mütenevvi ikramiyeli fevkalâde bir piyango tertib etmiştir. Bu çekilişe aid biletler yarından itibaren satılığa çıkarılacaktır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

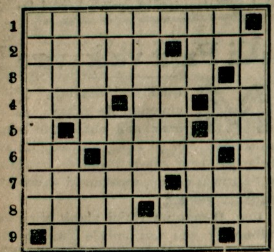
Abone şeraiti

	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Sorma. 2 — Diğerleri, cemi edatı. 3 — Okuma. 4 — Birinci, bir uzvumuz, bir emir. 5 — Muvakkaten verme, nota. 6 — Bir edat, bir oyun. 7 — Fazlalaşan, hatırlama. 8 — Devam eden, valide. 9 — Memleketimizin bir mıntakası.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Mutlakiyet idaresi. 2 — Dilenci, efrad. 3 — Bir hayvan, ok. 4 — Ters çevirirseniz bir ırk olur, nezretme. 5 — Kabarıp taşma. 6 — Keder, zamanın taksimatından. 7 — Üst değil, bir aksettirme vasıtası. 8 — Eski bir mabud, vilâyet, lâhza. 9 — Yalvarma.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

1	A	S	T	R	O	N	O	M	İ
2	S	İ	R	O	Z	■	Y	A	M
3	T	R	A	K	■	T	U	L	A
4	E	K	M	E	K	■	K	İ	R
5	G	E	V	R	E	K	■	K	■
6	M	■	A	■	M	A	H	■	A
7	E	Ş	Y	A	■	R	A	İ	F
8	N	E	■	N	E	S	İ	R	■
9	■	F	A	İ	Z	■	N	İ	Ş

YENİ ESERLER

İş Mecmuası

İş mecmuasının son 26 ncı sayısı zengin mündericatla çıktı. İçindeki yazılar şunlardır: İçtimaî meselenin tarihi, Eflâtunun nazariyesi, İngilterede içtimaî mesele ve ümanizm, meşhur ütopistlerden Thomas More'un hayatı ve fikirleri, içtimaî mesele ve altın çağ nazariyesi, on dokuzuncu asırda içtimaî meselenin aldığı şekiller, Türkiyede kooperatifçiliğin tarihçesi, Mithat Paşa ve memleket sandıklarının Bulgaristandaki ve Türkiyedeki mukadderatı, ziraî satış kooperatifleri ve ziraî kredi kooperatifleri kanunlarının tabiî türkçeye tercümeleri, son aylarda Türk kooperatifçilik hareketleri, Prof. Nureddin Alinin bir eseri hakkında, Haydar Rifatın tercümelerine dair, Fazıl Ahmedin bir şiiri münasebetile... İlâh.

Bu zengin ve mütenevvi mündericatlı felsefe mecmuasını karilerimize tavsiye ederiz.

Elektriği anlamak için

Refik Fenmen tarafından bu isimle yazılan faydalı bir kitab Akba Kitabevi tarafından neşredilmiştir. Bu eser, ilk, orta ve hatta lise talebeleri ve alelûmum elektriği üğrenmek istiyen herkes için faydalıdır. Tavsiye ederiz.

Portreler

Hüsameddin Bozokun hazırlayıp son günlerde piyasaya çıkardığı «Portreler» adlı eserinde, şöhreti kendi memleketi sınırlarını aşmış ve edebiyat âleminde birer çağ açmış büyük ediblerin san'atları tahlil edilmektedir. Withman, Hügo, Tolstoy, İbsen, Mayakovski, Jack London, Gorki'nin eserlerine alâka duyanların kütübhanelerinden eksik etmemesi lâzım gelen bu eseri bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz. Fiatı 30 kuruştur.

Gelibolu Halkevi temsil kolunun faaliyeti

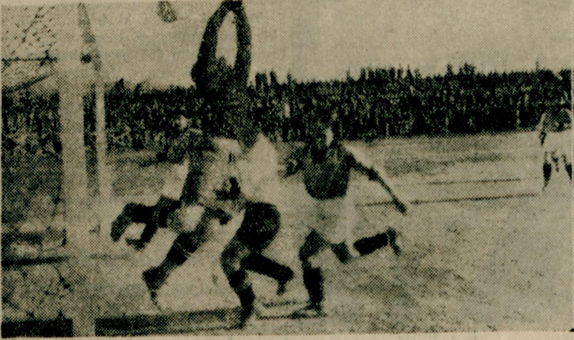
Gelibolu (Hususi) — İki senedenberi binasızlık yüzünden çalışması inkitaa uğrıyan temsil kolumuz yeniden çalışmalarına hız verdi. Yeni Halkevimizin yeni sahnesinde (Yanık Efe) piyesile ilk temsilini veren gencler takdirle karşılandılar. Piyesi temsil eden genclerin ekserisi muallimlerdi. Temsil gecesi Halkevi salonu tamamen güzide ailelerle dolmuştu. Halkımız bu gibi toplantıları memnuniyetle karşıladığı için her ay bir piyes oynanmasına karar verildi.

Yanık Efe piyesini temsil eden gencler şerefine Halkevi bir çay ziyafeti tertib etti.

SPOR

Millî küme maçları

Beşiktaş Gençlerbirliğini 3 - 2, İ. Spor da Demirsporu 1 - 0 yendiler. İzmirde de Harbiye yenildi, Maskespor berabere kaldı

Gençlerbirliği kalecisi bir kurtarış yapıyor

Millî küme deplâsman maçlarına dün Şeref sahasında devam edildi.

Birinci maçı Demirsporla İstanbulspor, ikinci maçı da Gençlerbirliği ile Beşiktaş takımları yaptılar. Bir gün evvel, misafir takımların aldığı fena neticeler dolayısile dünkü maçlarda büyük bir kalabalık bulunmadı. İstanbulspor - Demirspor arasındaki oyun baştan sona kadar sıkı ve şiddetli oldu. Demirsporun çok sert oynayan bir takım olduğunu gözönünde tutacak olursak ikinci maçta yapmış olduğu sertliği kolayca tahmin etmek mümkündür. Doksan dakikalık oyun esnasında her iki takım kısa fasılalarla noksan oynamağa mecbur kaldı. Bu işten daha çok zararlı çıkan da İstanbulspor oldu.

Şeref sahasında aylardanberi vazife gören sıhhiye memuru şimdiye kadar hiç bir oyunda dünkü Demirspor - İstanbulspor maçı kadar yorulmamıştır. Bir kalede tedavisine koştuğu oyuncu ile uğraşırken diğer kale önüne serilen ve baygın yatan bir diğerinin imdadına koştu durdu.

İstanbulspor daha düzgün bir oyunla 29 uncu dakikada maçın yegâne sayısını yaptı. Devre 1 - 0 İstanbulsporun lehinde bitti.

İkinci devrenin 16 ncı dakikasında vuruşmayı pek ileri götüren iki taraf oyuncularından birer kişi saha harici edilince, iki takım 10 oyuncu ile kaldı. Devrenin 40 ıncı dakikasında İstanbulspordan bir oyuncu daha sakatlanmış ve bu takım 9 kişi ile oyunu 1 - 0 galib olarak bitirmiştir.

Demirspor bu oyun tarzını mutlaka değiştirmeli ve adamdan ziyade topla oynamalıdır. Bu lüzumsuz sertlik dolayısile dünkü maç seyirciler üzerinde çok fena bir tesir bırakmıştır.

Beşiktaş - Gencleri Birliği

Beşiktaş, oyuna hâkim bir şekilde başladı. İlk dakikalardaki bu hâkimiyet dolayısile Beşiktaş müdafileri, Genclerbirliği muhacimlerini boş bırakmaları yüzünden ani olarak yapılan bir hücumda yedinci dakikada Genclerbirliği sağ açığının güzel bir vuruşile birinci golü yediler. Beşiktaş hâkim olduğu oyunda gol yemenin verdiği bir hızla dokuzuncu dakikada bir şandele ters yumruk vuran Genclerbirliği kalecisinin büyük hatasından istifade ederek beraberliği elde ettiler. Beşiktaş, Şerefin, Genclerbirliği kalesine yaptığı bir şandelle bir dakika sonra ikinc golü de yaptı.

23 üncü dakikada Hakkıya yapılan favul de penaltı oldu. Fakat Yavuz topu çok havaya atmak suretile bu fırsatı kaçırdı. Devre 2 - 1 Beşiktaş lehinde bitti.

İkinci devrenin hemen başında Genclerbirliğinin mutlak bir golünü, Yavuz topu kale içinden kafa ile çıkarmakla bertaraf etti. Beşiktaş hâkim oynamakla beraber, hücumlarında cansız, hareketlerinde çok bati idi. 14 üncü dakikada Şerefin yaptığı üçüncü golden sonra, Beşiktaş takımı işi iyice gevşek tutmağa başladı. 30 uncu dakikada Beşiktaş merkez muavini Halilin sakatlanması, müdafaada derin bir boşluk bıraktı. Esasen Beşiktaşa nazaran daha canlı oynamağa başlayn Genclerbirliği 34 üncü dakikada sol açıkları vasıtasile ikinci golü yaptılar.

3 - 2 vaziyetten sonra Beşiktaş hayli tehlike geçirdi. Genclerbirliği yakaladığı fırsatlardan istifade edemedi ve Beşiktaş bozuk bir oyundan sonra 3 - 2 galib geldi.

İzmirde

İzmir 6 (Hususî muhabirimizden) — Millî küme maçlarına bugün devam edildi. Altay Harbiyeyi 1-0 yendi, Altınordu da Maskesporla 4-4 berabere kaldılar.

Bisiklet müsabakası

Dün Mecidiyeköyünde bisiklet müsabakası yapılmış 60 kilometrelik bu müsabakayı Süleymaniye kulübünden Agob 2.28 saatte kazanmıştır.

Halkevleri kır koşuları

Dün Kadıköy, Eminönü, Üsküdar, Sarıyer Halkevleri 5000 metrelik kır koşuları yapmışlardır.

Kadıköyde Kemal, Eminönünde Osman, Üsküdarda Remzi, Sarıyerde Süreyya birinci olmuşlardır.

Basketbol maçları

Eminönü Halkevinin tertib ettiği basketbol maçlarında Kurtuluş, İstanbulspora hükmen, Kurtuluş A da Heybeliyi yenmiştir.

İstanbulspor. Galatasarayı, Bozkurt, Kurtuluşu mağlûb etmişlerdir.

Gelecek hafta final maçları yapılacaktır.

Atletizm maçı

Dün Kadıköyde mevsimin ilk atletizm maçı yapılmıştır. Müsabakalar birinci, üçüncü ve dördüncü kategoriler arasında icra edilmiştir.

1000 metrelik yarışta Rıza Maksud 2.41.8 ile yeni bir rekor yapmıştır.

Kız atletler arasında da 80 metre, gülle atma, yüksek atlama müsabakaları yapılmıştır.

İkinci küme maçı

Birinci küme terfi maçı için Taksim ve Alemdar takımları Kadıköyünde bir maç yapmışlardır. Taksim takımı 3 - 1 galib gelmiştir.

Hususî maçlar

Galatasaray, Beyoğluspor takımları arasında Şeref sahasında yapılan maçı 2 - 1 Glatasry kazanmıştır.

Güreş müsabakaları

İstanbul güreş ajanlığı tarafından yapılan tecrübeli güreşçiler arasındaki greko romen müsabakaları neticeleri şunlardır:

56 kilo Ahmed (Güreş), 61 kilo Halil (Güreş), 66 kilo Bekir (Güreş), 72 kilo Faik (Güreş), 79 kilo Rızık, 87 kilo Adnan (Güreş), ağır siklet Çoban Mehmed (Güreş) kulübü azaları bu müsabakalarda birinci olmuşlardır.

Sağır, dilsiz ve körlerin kongresi

Cemiyetin, azasına karşı yardımlar hakkında izahat verildi

Sağır, Dilsiz ve Körler Tesanüd cemiyeti, dün öğleden sonra Eminönü Halkevi salonunda toplanmıştır. Dünkü umumî heyet içtimaında, üç aylık faaliyet raporu müzakere olunmuştur. Cemiyet reisi Mehmed Tamtürk, azaya izahat vermiştir.

Üç aylık faaliyet raporunda, azanın okuyup yazma ve san'at öğrenmesi, her bakımdan himayesi üzerinde duruluyordu. Bu rapordan anlaşıldığına göre, üç ayda 18 sağır, dilsiz ve körün iaşe, ibate ve iskânına imkân bulunmuştur. Bunlardan dördü kız, on dördü erkektir. Ayrıca, bir çok aileye manevî ve maddî yardımlar yapılmıştır. Hastalananlara cemiyetçe hekim gönderilerek baktırılmış, reçete paraları da cemiyet tarafından ödenmiştir. Cemiyet azasından kimsesizlere her hafta 50 kuruş harclık ve bunlardan sigara içenlere günde birer paket sigara temin edilmiştir. Cemiyet, azasından garb musikisine esaslı surette aşina kız ve erkek san'atkâr genclerden 7 kişilik bir orkestra kurmuştu. Bu gencler, san'at sahasındaki başarılarını ilerletmekte ve cemiyetleri haricinden de alâka ve yardım gördükleri takdirde, kat kat fazla muvaffak olacaklarını gösterir kabiliyet belirtmektedirler.

Dünkü kongrede, cemiyetin manevî şahsiyetini rencide edecek bazı haller de görülmüştür. Cemiyete mensub olmıyan bazı körlerin kahve ve kazinolarda kendilerine çalgı çaldırtılarak parsa toplamak üzere dolaştırılmasının önüne geçilmesi, bundan başka bazı körlerin sokaklarda, köşebaşlarında dilenmelerine meydan verilmiyerek, bütün bunlara karşı cemiyetçe alâka gösterilmesi kararlaştırılmıştır.

Muhasib ve veznedar Nurinin yerine intihab yapılarak azadan Avni seçilmiştir. Bundan sonra kongre dağılmıştır.

Çam tomruğu satış ilânı

Daday Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden:

1 — Daday Devlet Orman İşletmesi Karkalmaz bölgesi Eğriceova ormanının Avlacık deposunda mevcud 1084 aded muadili 546.863 metre küp çam tomruğu açık arttırmaya çıkarılmıştır. M3 muhammen bedeli «1250» kuruştur.

2 — İhale 21/4/941 tarihine musadif pazartesi günü saat 14 te Daday Revir Âmirliğinde yapılacaktır.

3 — Satışa aid şartnameler Ankarada Orman Umum Müdürlüğü, İstanbul ve Kastamonu Orman Çevirge Müdürlüklerinde, Daday Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Talibleri ihale günü 512 lira 68 kuruş muvakkat teminatlarile birlikte Revir Âmirliğine müracaatleri. (2651)

Erenköy Kız Lisesi Direktörlüğünden:

Posseptik inşası açık eksiltme ilânı

18/4/1941 tarihine tesadüf eden cuma günü saat 15 te İstanbul - Beyoğlu - İstiklâl caddesinde Karlman mağazası karşısındaki Liseler Muhasebeciliği binasında Eksiltme Komisyonu odasında ihalesi yapılmak üzere 1498 lira 82 kuruş keşif bedelli Erenköy Kız Lisesinde yapılacak olan Fosseptik inşası açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak resmî tatil günlerinden maada hergün sabah saat 9 dan akşam saat 17 ye kadar Göztepedeki Erenköy Kız Lisesinde görülebilir.

Muvakkat teminat 113 liradır.

İsteklilerin en az bir taahhüdde 1000 liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair idarelerinden almış oldukları resmî vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden «tatil günleri hariç» üç gün evvel alınmış ehliyet ve 1941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile 2490 sayılı kanunun tarifatına uygun olan hükûmetçe tayin edilen bankalardan alınmış teminat mektubu veyahud Maliye vezne makbuzile muayyen gün ve saatinde mezkûr binada toplanacak olan Komisyona gelmeleri ilân olunur. (2625)

İstanbul Belediyesi ilânları

Taksimde Dağcılık kulübü yanında Taşkışlaya giden yolda yaptırılacak toprak hafriyatı, makadam şose, bordür ve tretuar inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 20,000 lira ve ilk teminatı 1500 liradır. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 100 kuruş mukabilinde Belediye Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir. İhale 22/4/941 salı günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatle alacakları fennî ehliyet ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ve 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfikan ibrazı lâzım gelen diğer evrakla mezkûr kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri. (2638)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

7 nisandan 14 nisana kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	—	Salı 12 de (Erzurum), Perşembe 12 de (Ege) ve Pazar 16 da (Karadeniz) Galata rıhtımından.
Bartın hattına	—	Salı 18 de (Çanakkale), Cumartesi 18 de (Ülgen), Sirkeci rıhtımından.
Mudanya hattına	—	Pazartesi, Salı 9,50 de, Çarşamba, Perşembe, Cuma 16 da (Trak), Cumartesi 14 te (Sus) ve Pazar 9,50 de (Trak) Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	—	Pazartesi, Çarşamba ve Cuma 8,15 te (Sus) Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba ve Cumartesi 20 de (Anafarta) Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	—	Salı ve Cuma 19 da (Seyyar) Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Bartın) Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına	—	Çarşamba 15 te (Bursa), Cumartesi 15 te (Saadet) Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	—	Pazar 11 de (İzmir) Galata rıhtımından.
İzmir aralık postası	—	Perşembe 13 te (Tırhan) Galata rıhtımından.

N O T : Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalarımızdan öğrenilebilir. (2738)

Galata Baş acentalığı	—	Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında	42362
Galata Şube »	—	Galata rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci » »	—	Sirkeci, Yolcu salonu	22740

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,40	İnce saz
8,03	Haberler	19,15	Müzik (Pl.)
8,18	Müzik (Pl.)	19,30	Haberler
8,45	Konuşma	19,45	Konuşma
★		19,50	Şarkılar
12,30	Program	20,15	Rad. gazetesi
12,33	Fasıl heyeti	20,45	Klârnet
12,50	Haberler	21,00	İstekler
13,05	Fasıl heyeti	21,30	Konuşma
13,20	Müzik (Pl.)	21,45	Orkestra
★		22,30	Haberler
18,00	Program	22,45	Caz (Pl.)
18,03	Cazband	23,30	Kapanış

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Bakırköy Askerlik şubesinden:

Şubemizde kayıdlı islâm ve gayriislâm 325, 326 doğumlu ihtiyat erat talim ve terbiye maksadile kanunun 58 inci maddesine tevfikan celb ve sevkedileceklerdir.

Toplanma günü olan 8/4/941 salı günü saat 9 da bu doğumluların nüfus cüzdanlarile birlikte şubede hazır bulunmaları.

***

Kartal Askerlik şubesinden:

1 — Şubemizde kayıdlı 325 ve 326 doğumlu bilûmum yerli erler 8 nisan salı günü askere sevkedileceklerinden sabah saat 9 da şube merkezlerinde bulunmaları.

2 — Bu doğumlu erlerin sakatları muayeneye gönderileceklerinden toplanma gününden evvel şubeye müracaatleri ilân olunur.

VEFAT

İzmit Kâğıd fabrikası ikinci müdürü Sabri Pozamın babası tüccardan Mudanyalı Tokadi Emin Pozam dünkü pazar günü müptelâ olduğu kalb hastalığından kurtulamıyarak vefat etmiştir. Cenazesi bugün Tophanede Boğazkesende 99 numaralı Ballık apartımanından saat 11.30 da kaldırılarak Eyübde aile kabristanına defnedilecektir.

Doğum

Antalya Osmanlı Bankası müdürü Ekrem Eşkinat ve eşi oğulları (Davran) ın doğumunu akrabâ ve dostlarına haber vermekle sevinç duyarlar. Antalya, 29 mart 941

Teşekkür

Bizden ebediyen ayrılan çok sevgili kızımız Luiz Kelebekin gerek hastalığı zarfında, gerekse vefatı dolayısile her türlü maddi ve manevî fedakârlığı esirgemiyen patronu sayın Bay Mustafa Balmumcuya bilhassa ve cenaze törenine iştirak eden akraba ve dostlarına sonsuz teşekkürlerimizi beyan etmeyi bir borç biliriz.

Ebeveyni
Bay ve Bayan Mircan Kelebek

23 nisan Çocuk Bayramı

Bayramda yavrularımızın bayramlıklarını hazırlarken milletin yardım ve şefkatile yaşıyan çocukları da sevindirmek için Çocuk Esirgeme Kurumunu yardımlarınızla kuvvetlendiriniz.

Anne, kanile yarattığı çocuğunu, sütile beslemeli, yüreğile sevip bakmalı!

Çocuk Esirgeme Kurumu
Umumî Merkezi

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 15 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

— Benim bir ablam var.

— O, yanınızda değil mi?

— Hayır, kocasile birlikte Braşovada oturuyor. İki de çocukları var.

Peter, bu şekilde konuşurken, asıl mevzua nasıl gireceğini düşünüyordu. Miett'ten böyle şeylerden bahsetmek için randevu istememişti. Fakat, lâkırdıya nereden ve nasıl başlayacaktı?.. İşte bunu kestiremiyordu.

Miett birdenbire durdu. Peter endişe ile yüzüne baktı. Bu sırada tramvay geldi. Miett tramvaya atladı. Peter de onu takib etti. Genc kız, elindeki paketleri koyacak yer bulamadığı için para çantasını açmakta müşkülât çekiyordu. Peter onun namına da bilet almağa teşebbüs etti. Fakat kız, buna razı olmadı. Tramvay fevkalâde kalabalıktı. Bir istasyon sonra daha bir sürü yolcu bindi. İyice sıkıştılar. Peter, kızın hararetini vücudünde hissediyordu. Miett bu biçimsiz vaziyetten kurtulmak için biraz hareket etmek istedi. Fakat, bu sefer daha kuvvetli bir tazyik, onu büsbütün Peter'in göğsüne yasladı. Sanki, gizli bir kuvvet onları zorla birbirlerine yaklaştırıyor, bir vücud, bir ruh haline koymak istiyordu.

Peter, kızın kulağına fısıldadı:

— Yayan gitseydik her halde daha iyi olacaktı.

— Evet ama, o zaman gec kalacaktım.

Kızın bu kayıdsız hali Peter'i şüpheye düşürüyordu. Miett acaba mektubunu almamış mıydı? Kapıyı her halde Mili açmıştı. İhtiyar kadının kulakları ağır işitiyordu. Belki, okumak, yazmak da bilmiyordu. Garsonun getirdiği mektubu, Miett'in babasına gönderilmiş zannile götürüp ona vermiş olabilirdi! Bu takdirde Miett'in aynı saatte Tuna sahilinden geçmesi bir tesadüf eseri olabilirdi. Bütün bunları nasıl anlamalıydı? Kızın yüzünü görmek istedi. Fakat, bu sıkışık vaziyette buna imkân yoktu.

Tramvay Miett'lerin kapısı önünde durdu. İndiler. Tam kapının önünde Miett elini uzattı:

— Allahaısmarladık...

Peter, kızın elini avcunun içinde hapsetti. Gözlerine derin, derin baktı. Kısık ve heyecanlı bir sesle söyledi:

— Mektubumu aldınız mı?

Miett cevab vermedi. Endişeyle gözlerini açarak Peter'in yüzüne baktı. Yüzü evvelâ sarardı. Sonra kıpkırmızı kesildi.

Genc adam, sualini tekrarladı:

— Aldınız mı?

Fakat Miett susmakta ısrar ediyordu. Elini yavaşça Peter'in avcundan çekti. Çevik bir hareketle topuklarının üzerinde döndü. Kapıdan içeri girdi. Merdivenlere doğru koştu.

Peter arkasından fırladı. Miett birinci kata çıkınca durdu. Başını çevirdi. Bakışlarında biraz evvelki ürkeklikten eser kalmamıştı. Peter'in yüzüne çapkınca bakarak gülümsedi.

Genc adam, bir kaç basamak aşağıda mıhlandı, kaldı. Bir müddet olduğu yerde durdu. Miett'in uzaklaşan, derinden akseden ayak seslerini dinledi.

Sonra döndü. Koşarak merdivenlerden indi. Sokağa çıktı. Kalbini, sebebini tahlil edemediği bir sevinc kaplamıştı.

Şapkası arkaya doğru kaymış, adeta kendinden geçmiş gibi yürüyordu. Yolda bir kaç kişiye çarptı. Yolcular başlarını çevirip, hayret ve öfkeyle arkasından bakıyorlardı. O, hiç bir şeyle alâkadar olmuyordu.

VI

Akşamın alaca karanlığı çöküyordu. Çift atlı bir fayton büyük bir sür'atle Arena sokağından geçiyordu. Arabada Olga oturuyordu. Yanında Elemir Koretz vardı.

Bu aşk henüz on günlük bir maziye malikti. Fakat, vaziyet öyle gösteriyordu ki; Olga'nın kendini Elemir'e teslim etmesi için, daha bu kadar bir müddetin bile geçmesine lüzum yoktu.

Bunu Olga da hissediyordu. Ancak, kendini bu vaziyete düşmekten kurtaramıyacağını anlıyor, daha doğrusu kurtarmak da istemiyordu. Atıldığı bu maceranın neticesini, büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla bekliyordu.

Elemir'in lüks otomobili kendisini kulübün kapısı önünde beklerken, onun böyle bir kira faytonunda, yan sokaklardan dolaşarak kendisile birlikte gezmesi, gururunu fevkalâde okşuyordu.

Mühim bir inşaat şirketinin umum müdürü olan Elemir, pek genc bir adam değildi. Fakat, sıhhatine çok itina ettiği cihetle ancak otuz yaşlarında kadar, yani hakikî yaşından en az on yaş küçük görünüyordu.

Senelerdenberi karısından ayrılmak için uğraşıyordu. Bu hususta hiç bir masraftan çekinmemişti. Nihayet bütün gayretlerinin beyhude olduğunu anlayınca, evini ayırmaktan başka çare bulamamıştı. Kadın, çam sakızı gibi yakasına yapışmış, bir türlü ayrılmağa razı olmuyordu. Ne tehdidin ve ne de ricanın onun üzerinde bir tesiri oluyordu.

Elemir iki senedenberi kendini sefahat âlemine kaptırmıştı. Budapeştenin en tanınmış kadınlarile düşüp kalkmış, onların kaprislerini tatmin için avuc dolusu para sarfetmekten kaçınmamıştı. Fakat, günün birinde hepsinden bıkmıştı. Bu kadınların hiç birini ne o anlamış ve ne de onlar kendisini anlamak istemişlerdi. Her hareketleri bir riya ve bütün gayeleri mümkün olduğu kadar fazla menfaat temin etmekti. Elemir yavaş yavaş dünyanın en bedbaht adamlarından biri olduğuna inanmağa başlamıştı.

İşte tam bu sırada tesadüf onu Olga ile karşılaştırdı.

Bir akşam ziyafetinde tanıştılar. Masada yanyana düşmüşlerdi. Elemir yemeğin ilk on beş dakikasında, yanında oturan genc kıza karşı en küçük bir alâka bile göstermedi. Çünkü; bu yaştaki bir aile kızile herhangi bir maceraya atılmanın imkânsız olduğu kanaatinde idi. Fakat, kısa bir zaman sonra bu esmer güzeli kızın, siyah gözlerinde kuvvetli bir ihtirasın alevini gördü. Konuşurken aldığı pozlar, vücudünün hareketleri, bakışlarındaki derinlik, onun kapalı bir aile kızından ziyade, aşka susamış bir genc kadın ahvali ruhiyesi taşıdığını gösteriyordu.

Yemekten sonra, genc kızla salonun bir köşesine çekildiler. Sabahın dördüne kadar içtiler ve konuştular. Davetlilerin hepsi kendi âlemlerine dalmışlardı. Binaenaleyh onları kimsenin rahatsız etmesi bahis mevzuu olamazdı. İstedikleri gibi anlaşmak ve birbirlerine sokulmak imkânını buldular. Elemir, böyle bir kaç saatlik bir tanışmadan sonra genc bir aile kızının kendisine bu derece sokulmasını, onun yaradılış itibarile fazla neş'eli ve samimî tabiatli bulunmasına atfediyor, bunda biraz da kendisinin yakışıklı ve cazib bir erkek olmasının tesiri olduğuna inanıyordu. Halbuki; Olga'nın bu tarzda hareket etmesinin büsbütün başka sebeb ve âmilleri vardı.

Olga hayatın içyüzünü vaktinden evvel anlamış ve kendisini bekleyen mukadderatın ne olduğunu sezmişti. Ailevî ve malî vaziyeti dolayısile iyi bir izdivac yapmasına imkân yoktu. Epeyce bir zamandanberi, ev idaresini kendi üzerine almış bulunduğu için, ellerindeki paranın onları azamî daha bir sene geçindirebileceğini pekâlâ biliyordu. Esasen bugün bile bir çok mahrumiyetlere katlanarak yaşarlarken, ellerindeki bu para da tükenince halleri nice olacaktı? Az maaşlı, küçük bir memurla evlenmesi belki mümkün olabilirdi. Fakat, bu takdirde kısa bir müddet zarfında hayatın bir ıztırab kaynağı olacağı muhakkaktı. Belki; tam manasile sevebileceği erkek için bu fedakârlığa katlanabilirdi. Ama, bugüne kadar tanıdığı genclerin arasında böyle birine de rastlamamıştı.

Arkadaşlarından bir kaç tanesi bu şekilde evlenmişti. Olga, bunların hayatlarını yakından tetkik etmiş ve hepsinin de bedbaht oldukları neticesine varmıştı.

Annesinin senelerdenberi hasta ve yatak esiri bulunması da, onun ruhî ahvali üzerinde çok fena bir tesir yapmıştı. Kendisi tam gülüp eğlenmek, coşup gülmek istediği bir çağdayken, mütemadiyen annesinin şikâyetlerini dinlemek, onda parasızlığa ve ıztıraba karşı müthiş bir nefret uyandırmıştı. Babasının, gümrükte küçük bir memur oluşu, hayatta iken ailesine bir refah temin edemediği gibi, ölümünden sonra kalan maaşının da bir ailenin en basit ihtiyaclarını dahi karşılayamıyacak kadar az bulunuşu, onda, bütün az kazanclı insanların mes'ud bir yuva kuramıyacakları kanaatini kuvvetlendirmişti.

Bazı akşamlar, anasının başucunda otururken kendi kendine söylenirdi:

(Arkası var)